2024/2283

10.10.2024 г.

РЕЗОЛЮЦИЯ (ЕС) 2024/2283 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

от 11 април 2024 година,

съдържаща забележките, които са неразделна част от решението за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на Европейската агенция по химикали за финансовата 2022 година

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ,

— като взе предвид своето решение за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на Европейската агенция по химикали за финансовата 2022 година,

— като взе предвид член 100 и приложение V към своя Правилник за дейността,

— като взе предвид становището на комисията по околна среда, обществено здраве и безопасност на храните,

— като взе предвид доклада на комисията по бюджетен контрол (A9-0135/2024),

А. като има предвид, че според отчета за приходите и разходите ([1]) на Европейската агенция по химикали („Агенцията“) нейният окончателен бюджет за финансовата 2022 година възлиза на 114 777 691 EUR, което представлява увеличение с 5,83 % спрямо 2021 г.; като има предвид, че бюджетът на Агенцията се финансира главно от два източника на приходи, а именно събираните такси и вноската от общия бюджет на Съюза;

Б. като има предвид, че в своя доклад относно годишните отчети на Агенцията за финансовата 2022 година („доклада на Палатата“) Сметната палата („Палатата“) заявява, че е получила достатъчна увереност, че годишните отчети на Агенцията са надеждни и че свързаните с тях операции са законосъобразни и редовни;

В. като има предвид, че по отношение на сектора на обществените поръчки на Агенцията за 2022 г. не са докладвани проблеми, изискващи предприемането на коригиращи действия, нито има текущи или неизпълнени коригиращи действия от одити и оценки от предходни години;

Г. като има предвид, че по отношение на системите за вътрешен контрол на Агенцията за 2022 г. не са докладвани проблеми, изискващи предприемането на коригиращи действия, нито има текущи или неизпълнени коригиращи действия от одити и оценки от предходни години;

Бюджетно и финансово управление

1. отбелязва със задоволство, че усилията за контрол на бюджета през финансовата 2022 година са довели до степен на изпълнение на бюджетните кредити за поети задължения за текущата година от 98,61 %, което представлява леко намаление с 0,23 % спрямо 2021 г., и степен на изпълнение за бюджетните кредити за плащания за текущата година от 85,06 %, което представлява намаление с 1,17 % спрямо 2021 г.;

2. припомня, че Агенцията се финансира чрез такси, плащани от промишлеността, и чрез изравнителна вноска на ЕС в съответствие с Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския парламент и на Съвета ([2]), Регламент (ЕО) № 1272/2008 на Европейския парламент и на Съвета ([3]) и Регламент (ЕС) № 528/2012 на Европейския парламент и на Съвета ([4]); подчертава факта, че поради еднократния характер на таксите и тяхната зависимост от стратегически решения на участниците в химическата промишленост съществува голяма несигурност по отношение на техния размер и график; припомня, че през 2020 г. Комисията обеща предложение за укрепване на управлението на Агенцията и повишаване на устойчивостта на нейния модел на финансиране; настоява Комисията да го представи незабавно;

3. отбелязва със задоволство, че през 2022 г., за първи път след крайния срок за регистрация съгласно Регламент (ЕО) № 1907/2006 през 2018 г., приходите от такси на Агенцията са се увеличили, докато зависимостта от Съюза за финансирането на нейните операции леко е намаляла;

([1]) ОВ C 453, 29.11.2022 г., стр. 39.

([2]) Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 г. относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH), за създаване на Европейска агенция по химикали, за изменение на Директива 1999/45/ЕО и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 793/93 на Съвета и Регламент (ЕО) № 1488/94 на Комисията, както и на Директива 76/769/ЕИО на Съвета и директиви 91/155/ЕИО, 93/67/ЕИО, 93/105/ЕО и 2000/21/ЕО на Комисията (ОВ L 396, 30.12.2006 г., стр. 1).

([3]) Регламент (ЕО) № 1272/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. относно класифицирането, етикетирането и опаковането на вещества и смеси, за изменение и за отмяна на директиви 67/548/ЕИО и 1999/45/ЕО и за изменение на Регламент (ЕО) № 1907/2006 (ОВ L 353, 31.12.2008 г., стр. 1).

([4]) Регламент (ЕС) № 528/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012 г. относно предоставянето на пазара и употребата на биоциди (ОВ L 167, 27.6.2012 г., стр. 1).

Резултати от изпълнението

4. отбелязва, че Агенцията е движещата сила при прилагането на законодателството на Съюза в областта на химикалите в полза на общественото здраве и околната среда, както и за иновациите и конкурентоспособността; отбелязва, че Агенцията събира, оценява и разпространява информация относно химикалите, помага на дружествата да спазват законодателството и насърчава безопасното използване на химикалите;

5. отбелязва, че Агенцията е изпълнила 93 % от работната програма и е изпълнила 151 от 162-те конкретни действия и резултати, планирани за 2022 г., като 8 действия все още са в процес на изпълнение, както е планирано; отбелязва освен това, че трите „незавършени“ действия биха изисквали или принос от държавите членки, или намаляване на техния приоритет;

6. отбелязва, че Агенцията се е съсредоточила върху изпълнението на основните си задачи и върху подпомагането на Европейската комисия при изпълнението на нейната стратегия за устойчивост в областта на химикалите в съответствие с насоките, определени от управителния съвет в стратегическия план за периода 2019—2023 г. и в неговия преглед, извършен през 2021 г.;

7. обръща внимание на някои от предизвикателствата, пред които беше изправена Агенцията през 2022 г., включително установената през 2021 г. неефективна система за издаване на разрешения, с нарастващ брой заявления за шестивалентен хром, които се очаква да продължат и през 2023 г., което ограничава капацитета на научните комитети да изготвят становища, а така също и липсата на опитни членове; отбелязва освен това, че държавите членки са представили малък брой проекти на доклади за оценка на биоцидни активни вещества, което възпрепятства приключването на оценките до края на 2024 г., както е предвидено в Регламент (ЕС) № 528/2012; подчертава факта, че в съответствие с Плана за действие за активните вещества, през последните години Агенцията е положила усилия, за да подкрепи държавите членки да постигнат по-нататъшен напредък;

8. приветства дейностите на Агенцията за насърчаване на алтернативи на изпитванията върху животни и стъпките, предприети за повишаване на ефективността и видимостта на тази дейност;

Ефикасност и успехи

9. приветства Агенцията за нейната стратегия за повишаване на ефективността, която има за цел да постигне добавена стойност чрез управление, основано на резултатите, и за разработването на нови инструменти в подкрепа на планирането и докладването, които са по-лесни за ползване, предоставят по-добри възможности за докладване и спестяват време за целия ѝ персонал; отбелязва, че показателите за докладването са преразгледани, за да отразяват по-добре работната програма на Агенцията и да дават възможност за по-добро обвързване на целите на равнището на Агенцията с тези на отделните служители;

10. отбелязва, че през 2022 г. Агенцията също така е започнала процес на оптимизиране на капацитета на инфраструктурата с цел свеждане до минимум на излишния капацитет в ИТ инфраструктурата; резултатите от втората половина на годината показват, че Агенцията е успяла да намали използването на такава инфраструктура (както на CPU, т.е. процесори, така и на RAM, т.е. памет) с около 25 %; приветства положените усилия за оптимизиране и насърчава Агенцията да продължи работата в това отношение;

11. отбелязва, че Агенцията продължава да споделя своя капацитет за вътрешен одит с Агенцията на ЕС за космическата програма (бившата Европейска агенция за глобални навигационни спътникови системи); отбелязва, че Агенцията и Европейският орган за безопасност на храните поддържат редовни контакти на работно и висше управленско равнище, където редовно се оценяват и се използват възможностите за сътрудничество (чрез извършване на подробен преглед на работните програми);

12. отбелязва освен това, че Агенцията е продължила стратегическото си сътрудничество с Европейския орган за безопасност на храните за предоставяне на формàта на данни IUCLID (международна уеднаквена база данни за химическа информация) като услуга, предоставяна от нейните услуги в облак, за работата на Европейския орган за безопасност на храните съгласно Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета ([5]), и в резултат на това са постигнати икономии от мащаба чрез надграждане на съществуващите ИТ платформи;

13. припомня, че е важно да се увеличи цифровизацията на Агенцията от гледна точка на вътрешното функциониране и управление, а също така и с цел ускоряване на цифровизацията на процедурите; подчертава необходимостта Агенцията да продължи да бъде проактивна в това отношение, за да се избегне цифрово разделение между агенциите; обръща внимание обаче, че трябва да се вземат всички необходими мерки за сигурност, за да се избегне всякакъв риск за онлайн сигурността на обработваната информация; настоява, че е необходимо да се засилят действията срещу кибератаките или опитите за проникване, и по-специално тези, които идват от Русия или Китай;

([5]) Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. относно пускането на пазара на продукти за растителна защита и за отмяна на директиви 79/117/ЕИО и 91/414/ЕИО на Съвета (ОВ L 309, 24.11.2009 г., стр. 1).

14. приветства факта, че Агенцията, в сътрудничество с Европейския орган за безопасност на храните, предприе стъпки за насърчаване на принципа „едно вещество – една оценка“, за да се гарантира по-голяма последователност в оценката на опасността и риска от активни вещества;

Политика относно персонала

15. отбелязва, че към 31 декември 2022 г. щатното разписание е било запълнено на 98,07 %, като са били назначени 458 срочно наети служители на общо 467-те работни места за тази категория служители, разрешени съгласно бюджета на Съюза (същия брой разрешени работни места както през 2021 г.); отбелязва, че освен това през 2022 г. за Агенцията са работили 128 договорно наети служители, 48 временни работници, 5 консултанти и 2 командировани национални експерти;

16. припомня, че е важно да се осигури баланс между половете сред служителите, и във връзка с това приветства факта, че Агенцията е въвела план за действие за изпълнение на целите на своята Харта за многообразие и приобщаване, приета през 2022 г., насочена към постигане на баланс между половете в ръководния екип, наред с други мерки за приобщаване; приканва Агенцията да докладва на органа по освобождаване от отговорност относно прилагането на този план за действие; признава, че постигането на резултати в тази област отнема време; отбелязва обаче, че балансът между половете сред висшето и средното ръководство на Агенцията леко се е влошил, като 76 % от длъжностите са заети от мъже (82 % през 2021 г.) и 24 % от жени (18 % през 2021 г.); отбелязва, че балансът между половете сред служителите като цяло е 261 мъже (45 %) и 317 жени (55 %);

17. отбелязва със задоволство, че към 31 декември 2022 г. за Агенцията са работели служители от 26 държави членки; отбелязва, че 32 % от персонала са граждани на държавата членка, в която се намира Агенцията; припомня значението на географския баланс и насърчава Агенцията да продължи да предприема необходимите мерки за осигуряване на балансирано и справедливо географско представителство; изразява загриженост обаче относно географския баланс при висшето и средното ръководство на Агенцията, тъй като има само един директор от Централна и Източна Европа; настоява, че трябва да се направят подобрения; изисква от Агенцията да докладва за това на органа по освобождаване от отговорност;

18. отбелязва, че Агенцията прилага политика за защита на личното достойнство и предотвратяване на психическия и сексуалния тормоз и че участва в междуведомствената работна група от доверени съветници; очаква с нетърпение да получи техния доклад и препоръки; отбелязва, че през 2022 г. не са докладвани случаи на тормоз, и насърчава Агенцията да продължи и да доразвие работата си с цел предотвратяване на такива случаи и в бъдеще;

19. отбелязва, че от март 2022 г. служителите на Агенцията са започнали постепенно да се връщат в помещенията на Агенцията, което е приключило с прилагането на нови хибридни правила за работа през октомври 2022 г.; отбелязва в този контекст, че новите правила насърчават гъвкавост и оправомощаване на персонала, като същевременно поддържат социалното сближаване и сътрудничеството чрез редовно седмично присъствие в офиса;

20. отбелязва, че Агенцията е използвала повече вътрешна мобилност, за да отговори на променящите се потребности от научно-технически и административен експертен опит в своята работа; отбелязва, че това е предоставило възможности за кариерно развитие и по този начин е допринесло за мотивиране на персонала на Агенцията и за поддържане на култура на високи резултати, непрекъснато подобряване и способност за реагиране; приветства факта, че за да мотивира служителите и да изгради набор от умения, тя също така е въвела нови инициативи, включително наставничество и напътствия;

21. подчертава необходимостта от осигуряване на подходящ персонал, отговарящ на потребностите във връзка с Европейския зелен пакт и Стратегията на Съюза за устойчивост в областта на химикалите, Плана за действие на ЕС за кръгова икономика и по-специално целта за нулево замърсяване и свързаното с нея увеличение на задачите;

Предотвратяване и управление на конфликтите на интереси и прозрачност

22. отбелязва, че въз основа на задълбочена оценка на риска на своите дейности Агенцията е установила процесите и подпроцесите, които изискват управление на конфликтите на интереси; отбелязва освен това, че при всички тези процеси отговарящият за процеса извършва преглед на годишните декларации за интереси всеки път, когато на служител бъде възложена задача, а при някои чувствителни процеси това се допълва от специална декларация от служителя за отсъствие на интерес;

23. приветства факта, че за да се подобри практиката в областта на конфликтите на интереси след приключване на трудовите правоотношения, политиката на Агенцията относно конфликтите на интереси беше преразгледана за последен път от управителния съвет през юни 2023 г.; отбелязва, че въведените промени засилват системния мониторинг на спазването на задълженията след приключване на трудовите правоотношения от бивши служители на Агенцията в съответствие с препоръките на Европейската сметна палата и забележките на органа по освобождаване от отговорност през предходните години;

24. отбелязва, че Агенцията публикува на своя уебсайт срещите, проведени от нейното висше ръководство с представители на групи по интереси;

25. приветства факта, че през 2022 г. Агенцията е въвела нов електронен инструмент за събиране и преглед на годишните декларации за интереси на външните експерти, които допринасят за работата на Агенцията, като това предоставя допълнителни гаранции за процеса;

26. отбелязва със задоволство, че стратегията на Агенцията за борба с измамите беше преразгледана за последен път от нейния управителен съвет през декември 2022 г. и че тя се съсредоточава върху поддържането и по-нататъшното развитие на културата на борба с измамите в Агенцията и редовното преразглеждане на ключови политики и процедури; отбелязва, че стратегията укрепва вътрешния механизъм за борба с корупцията, като определя ролите и отговорностите за предотвратяване на измамите, както и средствата и ресурсите за борба с измамите; приветства факта, че през 2022 г. всички служители на Агенцията са участвали в обучение по борба с измамите; отбелязва със задоволство, че Агенцията е въвела насоки за лицата, подаващи сигнали за нередности, така че служителите на Агенцията да могат да уведомяват за всяка дейност, която противоречи на обществения интерес;

27. припомня, че процесите на вземане на решения на Агенцията са замислени така, че да бъдат ясни, открити и да гарантират балансиран резултат въз основа на обоснован научен подход; отбелязва, че информацията относно намеренията на Агенцията и на държавите членки – например да разглеждат вещества или да създават досиета – е достъпна онлайн, така че дружествата имат достъп до данните, от които се нуждаят, за да вземат информирани бизнес решения; отбелязва освен това, че акредитираните организации на заинтересованите страни могат да участват в научни срещи като наблюдатели, освен когато поради поверителна търговска информация се изисква срещите да са при закрити врати; отбелязва освен това, че разсъжденията, становищата и заключенията на научните комитети на Агенцията са отразени в становища и протоколи и се публикуват онлайн;

28. припомня, че е важно Агенцията да работи за постигане на по-голяма видимост в медиите, в интернет и в социалните медии, за да популяризира своята работа сред гражданите;

Други коментари

29. приветства факта, че през 2022 г. Агенцията е приела политика за киберсигурност и е извършила оценка на риска на всички системи за информационни технологии; отбелязва освен това, че Агенцията е въвела възможност за биометрична идентификация, подобрила е видимостта на центъра за операции по сигурността и е извършила тестове за автоматично превключване между центровете за данни;

30. отбелязва със задоволство, че през 2022 г. Агенцията се присъедини към пробната фаза на инструмента на Европейската комисия за управление на обществените поръчки, за да тества този инструмент за електронни обществени поръчки (преди той да бъде напълно въведен през 2023 г.); отбелязва, че Агенцията вече е въвела други инструменти за електронни обществени поръчки, като например eTendering или eSubmission, и успоредно с това през 2022 г. е подновила абонамента си за Cloudia – платформата за електронни обществени поръчки на Hansel (централния орган за покупки на финландските публични органи), така че всички административни обществени поръчки, извършени чрез Hansel, са изцяло цифровизирани;

31. отбелязва, че през 2022 г. бяха успешно подновени сертификатът на Агенцията по Схемата за управление по околна среда и одит (EMAS) и сертификатът ISO 14001; отбелязва със задоволство въз основа на доклада на Палатата, че Агенцията е сред агенциите, които изготвят годишна декларация за околната среда;

32. подчертава факта, че Агенцията е продължила усилията си за постепенно прекратяване на изпитванията върху животни в Европа, доколкото това е възможно съгласно настоящата регулаторна рамка; отбелязва, че Агенцията насърчава алтернативи на изпитванията върху животни по три начина: съсредоточаване върху групи вещества чрез отделна стратегия, инвестиране в международни дейности, които насърчават алтернативи и нови методологии за подходи, и предоставяне на разположение на данните, с които тя разполага; отново призовава Агенцията да ускори процеса на постепенно прекратяване; отбелязва освен това, че Агенцията си сътрудничи с Комисията и други заинтересовани страни, за да подкрепи Комисията при разработването на пътна карта за пълна замяна на изпитванията за химикали върху животни;

33. приветства факта, че Агенцията е продължила да прилага различни мерки за увеличаване на своето публично и онлайн присъствие чрез нови публикации и многобройни актуализации на своя уебсайт, стартирането на съвместен канал в Instagram с четири агенции, наречен „Едно здраве, една околна среда“, и присъствието си в социалните медии; отбелязва в този контекст нарастване на общото медийно отразяване и увеличаване на показателите на Агенцията в социалните медии през 2022 г. в сравнение с 2021 г.;

34. по отношение на други забележки, придружаващи решението за освобождаване от отговорност, които имат хоризонтален характер, препраща към своята резолюция от 11 април 2024 г. ([6]) относно резултатите от дейността, финансовото управление и контрола на агенциите.

([6]) Приети текстове, P9_TA(2024)0280.